

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

студент гр. Ф-01 **Корж І.С.**

На сьогоднішній день макроекономічна ситуація в Україні характеризується політичною нестабільністю суспільства, постійними змінами в законодавстві, поглибленням економічної кризи, що в цілому призводить до зниження рівня життя населення. Результатом такої негативної тенденції може стати зниження рентабельності, неплатоспроможність, банкрутство, як наслідок – втрата робочих місць та соціальне напруження суспільства.

Питання банкрутства та антикризового управління досліджувалося багатьма вченими, такими як: І.А. Бланк, О.О. Терещенко, С.В. Чимириш, Р.С. Сайфулін, Л.О. Лігоненко та іншими. Приймаючи до уваги їх значний внесок у вивчення даної проблематики, слід зазначити, що за умов постійних змін, які відбуваються в суспільстві та економіці нашої держави, явище банкрутства потребує подальшого дослідження.

Причинами незадовільного фінансового стану, наявності значних кредиторських та дебіторських заборгованостей є збиткова робота організацій та підприємств. Згідно даних Світового банку, в 2013 році Україна посіла 162 місце зі 189 країн в рейтингу «Doing Business 2014» за індикатором «припинення діяльності» [1]. За даними Держстату України, кількість збиткових підприємств у відсотках до загальної кількості в 2013 році збільшилась порівняно з показниками за той же період 2012 року з 41,4 % до 42,2 %, а кількість заяв про порушення провадження у справі про банкрутство було подано понад 11,3 тис. [2].

Слід зауважити, що банкрутство є досить неоднозначним явищем. Необхідно брати до уваги те, що спрямоване на відновлення платоспроможності підприємства, або на його ліквідацію, якщо діяльність вже не можливо продовжувати, банкрутство – є нормальною процедурою. Відповідно до стадії розвитку на якій знаходиться фірма, в її діяльності можливі кризові ситуації і не всі підприємства здатні їх подолати. Залишаються найсильніші організації, і так відбувається в більшості країн, незалежно від типу ринку. В Україні існує проблема, що унеможливує використання повною мірою процедур банкрутства, – це, занадто велика кількість збиткових підприємств.

Така негативна тенденція спостерігається насамперед через те, що більшість суб'єктів господарювання в ході своєї діяльності не здійснюють належної аналітичної процедури для попередження кризи. На сьогодні, в Україні використовуються показники фінансового стану, які не дають об'єктивної та повної картини ситуації. Для оцінки ймовірності банкрутства в умовах української економіки доцільно використовувати такі моделі як: іркутська R-модель, моделі О. Терещенка, Сайфуліна-Кадикова та ін.

Таким чином, необхідно виділити й основні шляхи, за допомогою яких можливо підвищити рівень платоспроможності підприємств України. По-перше, необхідно здійснити значні зміни у законодавстві, зокрема усунення дискримінаційних положень. По-друге, управління неплатоспроможністю необхідно проводити через прискорення оборотності дебіторської заборгованості та зменшення змінних витрат за рахунок автоматизації процесу виробництва та скорочення персоналу. По-третє, якщо фінансові можливості підприємства нижчі за капітальні вкладення, від таких вкладень слід відмовитись.

Потребують змін і якісні характеристики механізму проведення процедури банкрутства. Дана процедура в Україні триває близько трьох років, що перевищує показники країн Єврозою на 1,2. Крім того, відшкодувати в процесі банкрутства вдається лише близько 10 % вимог кредиторів, в той час, у європейських країнах цей показник складає 67 %, а реалізація даної процедури, зазвичай, в більшості випадків призводить саме до ліквідації, а не відновлення [3]. Тому, слід зазначити, що для того, щоб процедура

банкрутства в Україні могла відповідати світовому рівню і стандартам, необхідно: скоротити її тривалість, вартість, що можливо лише за умов встановлення чітких строків для проведення і слідкуванню за їх дотриманням; максимально забезпечити направленість на відновлення платоспроможності та збільшити відсоток відшкодування, в результаті проведення процедури, кредиторських вимог.

Отже, на сьогодні в Україні банкрутство є досить поширеним явищем, кількість збиткових підприємств значно перевищує допустиму. Необхідно проводити заходи, які змінили б цю ситуацію на мікро- та макрорівнях. Щодо суб'єктів господарювання, то вони мають контролювати свою платоспроможність та завчасно, шляхом аналізу, передбачати можливі кризи і здійснювати необхідні запобіжні заходи. На макроекономічному рівні в Україні слід відкоригувати законодавство та процедуру банкрутства.

1. Рейтинг економік Світового банку «Doing Business 2014». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://russian.doingbusiness.org/rankings>.

2. Кількість збиткових підприємств в Україні. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://news.finance.ua/ua/~1/0/all/2013/08/23/307849>.

3. Берест М. М. Статистичний аналіз процесів банкрутства в Україні / М. М. Берест // Бізнесінформ. – 2012. – №6. – С. 89-92.

Науковий керівник: асист. Шишова Ю. Г.

Корж, І.С. Сучасні тенденції банкрутства підприємств в Україні [Текст] / І. С. Корж ; наук. кер. Ю.Г. Шишова // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 380-382.